

VASÁRNAPI ÚJSÁG

KÖZHASZNÚ ISMERETEK TERJESZTÉSÉRE

164dik

Vasárnap

Kolozsvárt Junius 4kén 1837.

Némelly tapasztalások a' Nutt szerinti méhtartás hasznáról.
A' Balaton. Ujságok.

NÉMELLY TAPASZTALÁSOK A' NUTT SZERINTI MÉHTARTÁS H A S Z N Á R Ó L.

(Végzet.)

Méheimről tartott naplóm ki-
vonatja im itt következik (1836)

„Márcz. 3dikán minden méheim el-
sőben tiszogaták magokat; 9dikéig
változó volt az idő, 9től 26dikáig szá-
kadatlanul szép napok. A' méhek a'
kasaik körayékét eltöltötték az idén
béhordott friss méz illatával. Márczius
27dikától április 16káig hideg, bo-
rult, szeles idő volt; egy egy meleg
órában sok ifjú méh mutatkozott. Á-
prilis 16—25ig nagyon szép napok.
18 óta lassan lassan minden kasban
megjelennek a' herék. Április 26ká-
tól május 14kéig csak nem szüntelen
mostoha hideg idő. Néhány kas már
kész volt a' rajzásra. Május 10dikén.
—2° R. hideg lévén minden kemé-
nyen megfagyott. A' kasokat a' re-
pülő likak megszükkítettése 's az ál-
lást előlről fedő lebecsátható tábla
védte a' hideg ellen. Egy nagyon jó
méhvel 's mézzel teli magazin kas,
melly 7 (Unhoch szerint készült)
szalma koszorúból állott, már néhány
nap óta elkezdett volt heréket, hol-

tan és elevenen, százanként kihorda-
ni, de a' hideg miatt mindjárt a' re-
pülő liknál letette, 's nekem egyné-
hányszorelkelte onnan sepernem, hogy
a' lik bé ne duguljon. Ezt a' kast né-
pességiért már az előtt is tartottam
mézzel, most pedig még inkább azon
célból, hogy annál korábban és bi-
zonyosan rajat kapjak a' szellözte-
tő kas minél hamarábbi népesítésére.

Május 10dikén estve ezen kasba
királynékat hallék füttyölni. Újra fris
mézet tettem bé nekik, hogy a' mé-
hek a' heréktől kiürült sejtekbe bé-
hordhassák, 's ez által figyelmöket
a' még mindig uralkodó hideg idő-
ben elfoglaltam, és bennök a' ked-
vet a' rajzásra fentartsam. 14dike ó-
ta ismét meleg és kellemes idő lett.
Minden kasnál fiú méhek mutatkoz-
tak. Az anyák még füttyöltek. Az é-
rintett napon estve egy holt anyát
vittek-ki, mellyet a' vén királyné-
nak tarték. Ezt felbontván, a' Nutt
bévezetésében 7 leirt kerekded részt,
megtalálám 's ebben mindjárt egy tö-
kéletesen elkészült tojást, de csak e-
gyetlen egyet kaphaték, melly tisztán
úgy tetszett nekem, hogy nagyobb
a' köz méhsejtekbe tojt tojásoknál.
Ezt a' kast ismét mézzel tartám, ám-
bár a' legfelső két koszorúban még

leraggatott méz volt's azon kívül a'szilva- és almafák a' béka virág, a' káposzta és repcsén teljes virágukban valának.

„Május 17dikén ismét nagyon szép napon, ugyan azon kasnál, melly már talán ezer herét is kihordott volt fél tíz óra tájban meleg nap sütvé egy fiatal királyné a' repülőliknél mulatozó népek fején és hátán kísétála, a' likból kirepűle, 's kevés tétovázó repkedés után megint a' kasba visszabúvék. Egy fertály óra múlva népes raj költözék-ki, melly próbára a' szellőztető kasba befogaték és nem csak a' közép ládát tölté-meg, hanem a' két mellék szelencze belső oldalait is a' közép láda felől egy hüvelyknyi vastagságra bélepé. A' befogás után három órával egy felesleges anya, melly a' rajjal együtt az anya kasból kiment vala, már dögölve fekütt a' repülő lik előtt.

„A' raj fáradtalan szorgalommal dolgozék, mire a' tartós szép idő, 's a' gazdag mézaratás a' virágokról egy aránt kedvezett. Május 27kén a' közép rekeszben már az üveg ablakon alól az az, a' láda két harmadára értek a' lépek. A' méheknek a' mézért, virág porért és fiasítás kedviért megkellvén oszolniok, már épületők balszárnyát is félig elfoglalák. Junius 5dikén ez a' szárny is félig volt rakva léppel, 's a' közép ládabeli lépek, a' mint az ablaknál leheté látni, nagyobbára mézzel töltvék. Ettől kezdve a' jobb szárnyban is építének és sokasodának a' méhek. 10dikén láték legelsőben a' közép ládában egy lépben fiasítást, 's mind a' két szárny kész lépeiben némi mézet. 19dikén már a' közép láda min-

den lépeiben fiasítás volt és fiatal méheket is leheté látni. A' balszárny nagyobbára mézzel teli, a' jobbik félig léppel bérakva; az előbbenit ezen hő napokban alólról szellőztetém. 24-kén néhány borúlt napok alatt, már több izben üldözék a' heréket. 30kán a' balszelenczében minden lépleragasztott mézzel telinek látszott, a' jobbik csak nem teli vala építve; a' három ablak közül egyiken át sem láthattam herés sejteket; fiatal méhek minden nap jelentek-meg, de a' méhtár más rajokhoz és kasokhoz képest épen nem volt nagyon népes.

„Julius 3dikán a' közép ládában egy lépben másodszor látszott befedett fiasítás. 10kén a' jobb szárnyban is láték az ablaknál egy leragasztott mézes lépet. Mivel e' napokban az idő rendkívül hév vala, a' kas nagyobbára teli levén építve, bérekesztém a' szellőztetést a' balszárnyban a' jobb szelenczéből kivevém a' 4 csapot, a' közép nyilásból a' rostélyt 's egy üres ládácskát tevék réá, de a' mellyet felülről nem szellőztettem. Az egész munkánál az öt nyilás befedésére szolgáló vaspléh nélkül könnyen ellehettem volna, még a' rostély kivételekor is, melly alá egy lép vala részint rakva, olly békésen viselé magát az a' kevés méh, melly itt felül mulatozék, hol különben is már minden lépet leragasztott mézzel teli találák. Estve, midőn a' méhek munkájokról mind haza valának térve, alig tarták némellyek méltónak, hogy a' felül tett ládácskába felsétáljanak 's az ott levő kevés mézet, mellyel annak oldalait 's fedelét megkentem vala, felnyalják.

„16kán a' lépeket a' jobb szárnyban az ablaktól mind telieknek látam leragasztott mézzel; hasonlólag elkezdék a' közép láda lépeinek felső részében is ezt a' munkát. 23ikán harmadik ízben láték fiasítást, a' közép rekeszben. Minden nap sok fiatal méh mutatkozott.

Augustus 12dike óta a' méz begyűjtés egyik kasnál sem igen akart vigan menni. 19dik óta a' közép ládában a' lépek az ablaknál a' fiú méhek kibúvása után felülről aláfelé mind inkább megtöltettek mézzel, 's ez lassankint leragasztatott. 26dikán az említett felül tett ládát, melly egészen üresen maradt, levettem, 's minden szellőzést elzártam. A' méhtár meg lehetős népes vala. Herék repkedtek még ki és bé.

A' mézgyűjtésnek ezen időtájban a' mi vidékünkön nagyobbára vége. A' rétek többnyire lekaszálvák; a' haricska (pohánka) a' mi vidékünkön nem mézel, százszor is vigyáztam virágzásakon tavasztól őszig, de csak egyetlen egyszer találtam mézelve, 's ekkor is egy égháborús eső után más nap óta minden nemű legyek, darások és dongók sűrűn szállották, de méh tudtomra egy sem. Ide való méhes gazdák, kik a' haricska hasznáról a' méhekre nézve egyet mást halottak vagy másutt láttak, méhes kertekhez közel fekvő földekre szántszándékkal vetettek, de mivel soha sem látták, hogy a' méhek szállottak volna, sokan közülök felhagytak ezen gabona nem termesztésével, melly másod vetésnek olly hasznos. Itt a' lóhere, melly őszrozzsal vetve ősszel még kivirágzik, a' némelly földeken

buján növő földi borostyán, a' kevés kerti virág és elért gyümölcs ad későn is még dolgot és mézet a' méheknek.

September 7dikén. Ámbár a' többi kasok még és ollykor szorgalmason járanak 's virág pórral térének haza, a' szellőztető kas, a' mint látszék resten 's henyéül állt, alig repült-ki egy egy méh belőle.

9dikén megmértem a' kasaimat, 's imé ez a' szellőztető kas 88 fontot nyomott; ebből a' ládák és repülő deszka nehézségét, 29 fontot, lehúзва, marad a' méhek és gyűjteményök súlyának 59 font. — 26dikán a' repülés szép időben is nagyon gyér.

Oktober 9dikén. A' kijárás szép időben gyér; azonban valamivel sűrűbb mint ezelőtt. — November 5kén A' nép a' közép ládában hever a' lépek közt a' repülő liktól az ablak felé. A' mint az ember a' repülő likat tágitni vagy szűkíteni akarja mindjárt sereggel tódulnak-ki a' víg és koczkodó kedvű méhek. — 18dikán minden méheim takaríták magokat.

December 7dikén minden méhkasnál, (meleg levén a' nap, úgy hogy a' méh kerten belől 9° R. volt) élelenség és mozgás mutatkozott. A' kasokban addig elé vénség vagy akarmi más okból elhullott méheket szorgalmason takaríták-ki a' kasokból. Legkevesebb döglött méh volta Nutt szerintiekben mind az ő, mind az én egyszerűbb módomon készítettben; de az Unhoch szalma magazin kasai is megkülönböztették e' tekintetben magokat a' deszka ládásoktól. Bámulásomra, ámbár már az idén — 7° R. hidegünk is volt, néhány méh veres virág port is hozott haza a' lábán,

hihetőleg az itt ott virágzó holt csalánról szedve; még inkább bámulék, hogy némelly kasokból, 's köztök az én szellőztető kasomból is, a' méhek a' fűről harmatot nyaltak fel 's vittek-bé a' kasba, úgy hogy talán ezen időtájra nézve illy szokatlan meleg időben, még fiasítottak is egy keveset.

Ebből lehet látni időről időre mi ként viselék a' méhek magokat az én méhtáramban május 17dikétől decz. 7dikéig; beszéljen már a' következő, mi nyereséget lehet várni ezen mód alkalmazásában, ha kiválta' telt is olly jól kiállja, a' mint azt népessége élénkségeért reményleni lehet.

Összehasonlítás végett meg-írom egy más rajnak a' dolgát, mellyet 5 nappal későbbre május 22dikén fogtam-bé egy szalma kosárba, melly Unhoch szerint készült és négy karikából állott, mindeniknek magassága 4 hüvelyk, és bősége (átmérője) világjában 12 hüvelyk levén.

Ez a' raj olly népes volt, hogy 3 karikát egészen megtöltött; nagyon szorgalmason dolgozott, és lassanként léppel 7edfél karikát megrakot, mellyek közül a' 3 felső az ablakokon által leragasztott mézzel telinek látszott. Megméretvén mindenestől 82 fontot nyomott, mellyből a' 8 karika 's a' felső és alsó deszka 30 fontot elfogván, a' méhekre 's gyűjteményekre 52 font esik. A' szellőztető kas tehát 7 fontal volt elébb.

Még egy más példát is tudok mondani az idénről egy, az enyimtől mintegy 3 fertály órányira fekvő méheskertből, az én módom szerint készült szellőztető kasról. Ez a' méheskert

Érhárt Józsefé, kinek családjában a' méhtartás kedvellése firól fira száll. Ez a' méhes gazda az idén ugyan azon napon u. m. junius 8ikán két igen jó rajt fogott. A' jobbikat probára egy szellőztető kasba, a' másikat egy magazinba költözteté, melly három faladából, 6 hüvelyk magosságuakból és 10½ hüv. szélességüekből álla.

Minda' két kast megmérték szept. 26dikán. A' gyengébb raj 6 ládácskát foglalt el, mellyek közül csaknem 5 léppel és majd 4 mézzel is teli volt. Fája nyomott 35 fontot, mindenestől 92 fontot, a' méh és gyűjtemény tehát 57et.

A' szellőztető kasban, mellynek magára a' sulya 31½ font vala, mind a' három osztályban leragasztott mézet lehet az ablakon át látni, 's egész sulya 102 font vala, mellyből e' szerint méhre, lépre és mézre 70½ font esik. — Mindeneket megpróbáltatok és a' mi jó azt megtartsátok.

Sz. Florian. Decz. 12dikén 1836.

Stern.

A' B A L A T O N.

(A ténéumból)

Balaton-Füred' tájéka több tekintetből, és köz vallomásból, Magyarországnak első rangúvá emeltetik. Két-ségkívül a' tő' regényes és méltóságos volta tesznek igen sokat az elsőség' elnyerésére. Balaton ugyan is minden tavaink közt legnagyobb, 's innen költőileg magyar tengernek neveztetik. Fekszik Veszprim, Szala és Somogy vármegyék között, éjszak-

keletről éjszaknyugotra vonulva. Hosszúságban 8 német mérföldre nyúlik; pontos mérések után kisült, hogy a' 10—13 mfnyi hossz rosszúl vétetett-fel. Szélessége $\frac{1}{8}$ és $1\frac{1}{2}$ mf. között ingadoz, a' 2—3 mérföldről szóló adatok hibások, mivel 1834ben, midőn jég borítá a' tó' színét, pontos mérés történt, melly megigazítá a' régibb hibás adatokat. Legszélesebb a' tó Alsó-örs, és Sió-fok között (6000 bécsi öl), legkeskenyebb nyugotra Tihanynál (560 bécsi öl). Egyremásra 2200—3000 bécsi ölet lehet fölvenni. Mélysége rendkívül változik több helyeken; legmélyebbnek tartják a' Balatont Tihanynál, hol 40, sőt 60 láb-ra is teszik; legcsekélyebb a' nyugoti partok felé; száraz években Badacson-Tomaj és P. Ábrahám körül zátonyokat is szoktak észrevenni. A' partok mellett nagyobbára csekély a' tó, de kivételt szenved a' délkeleti oldal, hol a' part magas, egyszersmind meredek. A' tó' területét 16—17 négy-szeg mértföldre tehetni, ide nem gondolván a' mocsárokat, ezekkel együtt pedig 21—22re. A' vízzelbánó egyesület már 1826-dik évig is igen sok mocsárt kiszáritott, 's az által igen termékeny föld mennyiséget nyert, miképen Beszédes úr a' száritási földképekben előterjeszté 1826ban.

A' tópartok kevésbé emelkednek a' tó' színe fölött, csak keletről és délnyugatról nyulnak föl itt ott 6—8 öltre; a' délnyugoti részen olyan alacsonyak sok helyt, hogy a' tó kilép medenczéből, és széles mocsárokat készít, ugyan az történik délre Sió-foknál. A' partok nagyobbára gyengéd hajlatú hullámvonalban terülnek

el; csak Füred és Aszófő között nyulnak majd egy mérföldig a' tóba, hol magasan feltűnnek, és a' tihanyi félszigetet képzik, költőileg magyar Kerszónézust*). A' régiháborús időkben Tihany egész szigetet mutata, 's bevágás által könnyű lett volna azzá tenni, 's jó védhelylyé formálni; még a' törökök' kiűzetése után is úgy maradt egy darabig, mert Riedhöfer 1715dik évben még szigetnek találta. Számtalan helyeken sekélyes öblök vonulnak a' partokba, de egyik sem nevezetes közülök. Legmélyebb a' Szigligetnél lévő, de az sem valami különös.

A' nyugoti végen Szala folyó szakad belé, 's ez ad neki legtöbb táplálékot. Táplálja még azon kívül a' Balatont 32 nagyobb 's kisebb partok, és a' parton fakadó 8 forrás, de mind ezek kevesebb vizet visznek a' tóba, mint annak nagyságára elég lenne. Tekintetbe vevén ezt, 's azon nagy felületet, mellyet a' tó nyújt a' kigőzölgésre, a' nélkül hogy fogyna vízében, hihetőség járuland azon régi véleményhez, hogy a' tómedencze' fenekén több forrásnak kell eredni. Vallyon ezen forrásoknak egy része ásvány-vizes-e, nem határozható el egészen. Lehet azonban arra következtést húzni, mivel kis mozgásánál is a' szélnek saját pezsgés mutatkozik a' tón, vize legkisebb mocsár szagot sem ereszt, helylyel helylyel fölbugygyanások és hullámvázások vétetnek észre, 's továbbá, néhol a' legkeményebb télben sem fagy be a' tó, a' parti részeken pedig egész réteg vasszikkra'k találatnak, millyeneket csak ásvány-

*) Chersonesus.

víz szokott letenni, 's végre mivel a' tó' medenczéjét ugyanazon bérzi-kő-nemek alkotják, millyenekből a' savanyú vizek erednek a' szárazon, sőt — a' mi legtöbbször — vegybontás által azon alkatrészeket lehetett a' tóvízen felfödözni, millyek a' füredi ásványos kutakban léteznek, mint alább látni fogjuk. Ezen tünetenyeket más úton is ki lehet ugyan fejteni, de a' fentemlített régi véleményt még sem állíthatni hibásnak, mindaddig, míg csak szorosabb vizsgálatok nem tendnek eldöntő határozást.

Közönségesen azt tartják, hogy a' tó' lefolyása Sió-folyam által történik, melly futása alatt sok mocsárokat okoz, Simontornya mellett a' Sár-vizzel egyesül, 's aztán Bátánál a' Dunába szakad. Azonban egy elfogulatlan megtekintés ezen tájnak kétséget támaszthat az emberben. Mert a' tó' öszszeköttetésben áll ugyan a' Sióval, nyujt annak egy kevés vizet; de kisebb a' Sió mintsem a' Balaton kivezetésére elég volna, a' tómedencze' mélysége és fekvése sem megfelelő a' Sió' medrének. Az sem sokat erősít, hogy a' Sió délfelé folyásában mindjárt eleinte több malmot hajt, mert az a' somogyi hegyek' vizeit veszi főtáplálékul magába. — Mondják, hogy már a' rómaiak próbálták legyen a' Balatont ezen az úton egybekötni a' Dunával, de hogy semmi összekapcsolás nem történt, nyilván hihetni. Bár sikerülhetne jelenkorunkban, a' 6 vizzelbánó társaságnak ebbeli szándéka, a' haza végtelen hasznára! —

A' tó' feneke 's medenczéje jobbra mészkőből és bazaltból áll több-

féle vegyületben. A' mészkövek között található fehér sárgás tömör mészkövet, lapos töréssel, sok kagylópótolékkal, mellyet a' Hipúrit*), és Radiólit*)fajokhoz lehet tenni. Ezen mészkő' bélyegei jura-mészre mutatnak, 's a' kecskeköröm név alatt ismeretes kagylók is bőven találtnak benne. (Végzete közelebbről.)

Ú J S Á G O K.

Az Egyesült Országok is mozogni kezdenek a' rabszolgaság eltörlése dolgában. Másszázczetiz főtanácsa két nevezetes végzést hozott ez iránt: 1) Hogy a' Kongresz Kolumbiában*) eltörlőlheti a' rabszolgaságot. 2) Hogy a' rabszolgaság némelly státusokban szükséges rossz lévén, ha szinte ezekben kiirtását nem lehet is sürgetni, legalább igyekezni kell, hogy ott maradjon a' hol van 's nevezetesen egy új státust sem kell az Egyesületben felvenni, ha csak alkotványában a' rabszolgaságot tiltó czikkely nincsen. Ezen végzések ámbár csak arra használnak, hogy Masszaczozetiz követői e' szerint fognak a' kongreszben szótalni 's talán eleinte egyedül fognak maradni, de ezért még is fontosok, mert a' jó mint a' rossz egyenként kezdődik. Vilberforsz**) az angol párlimentben csak egyedül kezdte és sokáig meghalगतatlanul a' rabszolgaság elleni küzdését, 's ma már hatása egész Európára és Amerika

*) Hyporith. *) Radiolith.

*) Egy független vidék, melly egyik országhoz sem tartozik, egyenesen a' kongresz igazgatása alatt van, és ennek gyűlése helyül van kiszakasztva. **) Wilberforce.

egy részére ki van sükeresen terjedve.

Meghikóban a' kormány a' rēz-pēnz értékét félbecsére szállítván a' fővárosban nagy nép zúdulás volt, melly ugyan katonák által lecsendesítettett, de az idegenföldi kereskedők 'sat. ajtói és ablakai lakóltak érte; írják, hogy papok kiszítették volna a' népet emezekre.

Angliában a' Bördett és Líder*) közti követségi verseny eldőlt. Bördett maradt-meg, és így a' tórik győztek. Amannak 3 ezernél több szózatja vala, Líder is többet kapott 2 ezernél. — Hödderszfildben**) ellenben, Ellisz 3) nevü reformer választaték párlimenti tagnak. Ez azon tárgyak iránt, mellyeket sürgetni fog, következőleg nyilatkozott: „Kívánni fogok: a' választásokban titkos szózatolást, a' párliment tagjainak csak 3 évrei választását4); mindenik vallásos felekezetnek egyenlő vallásos és polgári jogokat; az egyházi adók eltörlését; szükségtelen hivatalok és nyugpénzek megszünését; a' gabona vám lassankénti leszállítását.“ Ezekből kitetszik a' reformerek célja Angliában.

A' felház azon ürügy alatt hasztlván el, az irlándi városi törvényjavaslat megvittatását, hogy a' papi dézmát illető törvény is érkezhessék elejébe, a' miniszterek az által akar-nak rajta kikapni, hogy ennek is az alházban másodszeri olvasását elhasztlják.

*) Burdett; Leader.

**) Huddersfield.

3) Ellice.

4) A' most választott tagok 7 évre vannak választva.

Az irlándiak az O'Konnel kíván-sága szerint számos népgyűléseket tartanak és ezekben kérelmeket készítenek a' királyhoz a' mostani miniszterium fennállásáért.

Portugálban a' születendő királyi magzatnak keresztapául a' Braziliai császár (Mária királyné testvéröccse) és a' Brágánzai hercegné (Don Pedro özvegye) kérettek-meg.

Spanyolországban Eszpártéró újra kiengedé magát vétetoi nyúgalmából és Szán Szévásztianban menvén, még egyszer egy közös hadi mozdúlatra ajánlá magát Évvánsznak. Május 3dikán már meg is kezdték a' mozdulásokat. Azonban a' tartományokban, nevezetesen Valensziában, Arrágoniában és Kátálóniában mind jobban gyarapodnak a' kárliszták. Kántaviécha (O'Kanta) vára, mellyet tavaly elvettek vala a' kárlisztáktól, most ismét ezeknek kezére került, hihetőleg árulással, mivel az őrsereg mindennek bőviben volt.

Don Kárlósz egy végzést adott-ki, mellyben minden Spanyolt, a' ki két hét alatt neki a' hódolási eskűt le nem teszi, haza árulónak hirdet. (A' ki ezt tenné, Krisztina királyné hirdetné annak, mit csináljon az okos spanyól? Megvárja mellyik kerül felül.)

Mendiszávál számadását, a' megvizsgáló biztosság, maga jegyzéseivel együtt beadta a' kortészgyűlés elejében, és máj. 3dika óta a' felett folyt a' vittatás. A' biztosság épen nem kedvező ajánlattal kísérte tudósítását.

Az új miniszterium Franciaországban egy igen nevezetes tettel kedvelteté-meg magát, megegyezett t. i.

abba, hogy a' király közönséges bocsánatot vagy is ámnesztziát hirdessen minden politikai bűnösöknek. Ennek következtében minden fogházak kinyitattak 's a' foglyok kik valami lázadásért, zenebonáért 'sat. zárva valának szabadon hocsáttattak. A' bocsánatot kiterjed az elszököttekre is, ha magukat önkéntesen kézbe adják. Ezen rendszabás kimondhatlan örömet gerjesztett és a' kiszabadultak töredelmességgel 's hálával fogadják a' kegyelmet. A' király Möniének és Boárónak is egészen megakart kegyelmezni; de ministerei előterjesztésére csak 10 évi száműzéssé változtatta a' halálos ítéletet Mönié Angliába kívánja magát küldetui.

A' korona örökös nejének elfogadására nagy készüléteket tesznek; meg van parancsolva, hogy útában mindenütt, királynét illető tisztelettel fogadják. Az Orleáni herczeg ezen menyegzője alkalmára nagy adakozásokat tett. 150 ezer forinttal alapítványt csinált, hogy kamatjából segittetve szegény altisztek tanulhassanak a' Szenszíri *) katona iskolában 's így felsőbb tisztségekre juthassanak. 50 ezer forintot adott a' Rón **) melléki megyének (mellyben Lion is van) a' selyem takácsok segedelmezésére; 10 ezeret Korszika szigetének a' gazdaságnak 's különösen az operfa tenyésztésnek előmozdítására; 162 ezeret tétetett-bé a' nevezetes persely bányákba szegény napszámósok gyermekei számára, nevezetesen

*) Saint Cyr. **) Rhone, nagy folyó déli Franciaországban,

ollyakéra, kik az iskolában jól viselik magukat.

A' Párizsból Brüsszelig viendő vasút terve a' kamarák elébe vive, valamint a' Belgiumi királyné jegypénze dolga is, kinek 1 millió forint van ígérve, ha az ország megadja.

A' belgiumi korona örököszt május 10dikén keresztelték-meg, keresztapja az Orleáni herczeg és keresztanyja Adélaidé herczegné (Filep Lajos testvére).

Németországnak Hamburg nevű legelső kereskedő városában Hájue*) Salamon nevű pénz váltó, esztendővel ez előtt elvesztett egyetlen egy fiának Hermánnak emlékezetére 72 ezer pengő forint alapítványt csinált olly véggel, hogy kamatjából szegény embereknek, kik valami becsületlen keresethez fognának, de módjuk nincs benne e' végre segédül adhasanak legalább is 720 p. forintot, száztól 2 for. kamatra. A' tőkét az adós tíz félévi részekben tartozik befizetni. Ezen alapítvány jó téteményeivel még most csak zsidók élhetnek, de ha a' város őket minden kereset módra nézve a' keresztyén lakósokkal egyenlővéteendi, akkor emezek is épen úgy részt fognak benne vehetni. A' tanács elfogadta és megerősítette ezen alapítványt, mellynek munkálódásai május 21dikén meg is indultak.

A' török szultán kiindult a' Fekete tenger látogatására. Apr. 29kén indula-meg egy török hadi hajóval, de a' kedvező szél megszünvén I. Ferdinánd és Mária Dorottya gőzladikokat fogák elébe 's ezek húzák villám sebességgel Várnához, hová másnap 2 óraker megérkezett.

*) Heine.